

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาคือผู้สูงอายุทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุ60ปีขึ้นไปที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้และไม่นอนติดเตียงอาศัยอยู่ในอำเภอบางพลีจังหวัดสมุทรปราการซึ่งไม่สามารถทราบจำนวนประชากรเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน400คนตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัย(Factor analysis)คือจำนวนข้อมูลควรมากกว่าจำนวนตัวแปรอย่างน้อย10 เท่า(กัลยาภา นิษฐ์บัญชา, 2560: 98) และการศึกษาแบบการดำรงชีวิตนั้น เป็นรูปแบบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นประจำสามารถอธิบายได้จากกิจกรรม(Activities)ความสนใจ(Interests)และความคิดเห็น(Opinions) (AIOs) (Plummer, 1974: 33-37)ดังนั้นการศึกษานี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับด้านกิจกรรม จำนวน 34 ตัวแปรด้านความสนใจ จำนวน 31ตัวแปรและด้านความคิดเห็น จำนวน 31ตัวแปรแล้ววิเคราะห์ข้อมูลของแต่ละด้านด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ(Exploratory factor analysis) ดังนั้นด้านกิจกรรมเป็นด้านที่มีจำนวนตัวแปรสูงสุดคือ 34 ตัวแปร จึงต้องใช้ข้อมูลจำนวนไม่น้อยกว่า 340 ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน400คนจึงเป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าว และสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนการสร้างและทดสอบเครื่องมือดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารูปแบบการดำรงชีวิต ซึ่งพลัมเมอร์ (Plummer, 1974: 33-37) ได้กล่าวว่ารูปแบบการดำรงชีวิตเป็นรูปแบบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็น

ประจำสามารถอธิบายได้จากกิจกรรม(Activities)ความสนใจ(Interests)และความคิดเห็น(Opinions) (AIOs) ผู้วิจัยจึงศึกษาทฤษฎีดังกล่าว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตั้งคำถาม และค้นหาคำตอบตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยแบบสอบถามมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำบลที่พักอาศัย การศึกษาสูงสุด อาชีพหลักในปัจจุบัน อาชีพเสริม แหล่งรายได้หลักในปัจจุบัน รายได้หลักในปัจจุบัน สถานภาพ การพักอาศัย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ มาตราวัดประมาณค่า(Rating scale) โดยให้ความหมายแต่ละระดับ คือ ปฏิบัติมากที่สุด = 5 ปฏิบัติมาก = 4 ปฏิบัติปานกลาง = 3 ปฏิบัติน้อย = 2 ไม่ปฏิบัติ = 1

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราวัด ประมาณค่า(Rating scale) โดยให้ความหมายแต่ละระดับ คือ สนใจมากที่สุด = 5 สนใจมาก = 4 สนใจปาน กลาง = 3 สนใจน้อย = 2 ไม่สนใจ = 1

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราวัด ประมาณค่า(Rating scale) โดยให้ความหมายแต่ละระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด = 5 เห็นด้วยมาก = 4 เห็น ด้วยปานกลาง = 3 เห็นด้วยน้อย = 2 ไม่เห็นด้วย = 1

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านคือ นักการตลาด นักวิจัย และนักวิชาการ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ทางด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา แล้วปรับปรุงตาม ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองเก็บข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายประชากรที่ศึกษา เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธี Cronbach's Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

องค์ประกอบของรูปแบบการ ดำรงชีวิต	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
ด้านกิจกรรม	.849
ด้านความสนใจ	.898
ด้านความคิดเห็น	.919
รวมทุกด้าน	.936

4. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้ว ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. เข้าสำรวจข้อมูลจากผู้สูงอายุตามแหล่งชุมชนใน 6 ตำบลของอำเภอบางพลีประกอบไปด้วยตำบลบางพลีใหญ่ ตำบลบางแก้ว ตำบลบางปลา ตำบลบางโฉลง ตำบลราชาเทวะ และตำบลหนองปรือ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโดยให้ผู้สูงอายุจำนวนไม่น้อยกว่า 60 คนจากแต่ละตำบล ตอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เพื่อรวบรวมข้อมูลให้ได้ครบจำนวน 400 ชุด
2. นำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลแล้ว มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล และนำไปวิเคราะห์โดยใช้ค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา
 - 1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ความถี่(Frequency) และร้อยละ(Percentage)
 - 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อด้วยค่าเฉลี่ย(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard deviation)
2. สถิติเชิงอนุมาน
 - 2.1 วัดความเหมาะสมของข้อมูลว่าควรใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยหรือไม่ วัดด้วยKaiser-Meyer-Olkin(KMO)ซึ่งมีค่าระหว่าง 0-1 ให้พิจารณาค่า KMO ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2552: 262)

ค่า KM0	ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัย
≥ 0.90	ดีมาก
0.80 - 0.89	ดี
0.70 - 0.79	ปานกลาง
0.60 - 0.69	ปานกลาง
0.50 - 0.59	ไม่ดี
< 0.50	ไม่สมควรใช้

และทดสอบความสัมพันธ์ด้วย Bartlett's Test of Sphericity เพื่อตรวจสอบว่าเมทริกซ์สัมพันธ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร p ตัว สามารถแบ่งเป็นปัจจัยร่วมหรือกลุ่มที่ตัวแปรที่มีส่วนร่วมกันหรือสัมพันธ์กันได้หรือไม่ โดยที่จะมีการแจกแจงโดยประมาณแบบไคกำลังสอง (Chi-Square) ถ้ามีค่ามาก ซึ่งมีผลทำให้ปฏิเสธ H_0 ได้ซึ่งค่า p -value น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 หมายถึง ตัวประกอบย่อยที่สกัดตัวประกอบได้ใหม่ด้วยวิธี PCA มีความสัมพันธ์กัน จึงสมควรใช้การวิเคราะห์ปัจจัยได้ (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2552: 262)

2.2 วิเคราะห์จำแนกกลุ่มตัวแปรใหม่ด้านกิจกรรมด้วยเทคนิค Exploratory factor analysis โดยเลือกวิธีสกัดปัจจัยแบบ Principle Component Analysis (PCA) และหมุนแกนแบบตั้งฉากด้วยวิธี Orthogonal rotation แบบ Varimax

2.3 วิเคราะห์จำแนกกลุ่มตัวแปรใหม่ด้านความสนใจด้วยเทคนิค Exploratory factor analysis โดยเลือกวิธีสกัดปัจจัยแบบ Principle Component Analysis (PCA) และหมุนแกนแบบตั้งฉากด้วยวิธี Orthogonal rotation แบบ Varimax

2.4 วิเคราะห์จำแนกกลุ่มตัวแปรใหม่ด้านความคิดเห็นด้วยเทคนิค Exploratory factor analysis โดยเลือกวิธีสกัดปัจจัยแบบ Principle Component Analysis (PCA) และหมุนแกนแบบตั้งฉากด้วยวิธี Orthogonal rotation แบบ Varimax

2.5 วิเคราะห์จำแนกกลุ่มตัวแปรใหม่รูปแบบการดำรงชีวิตด้วยเทคนิค Exploratory factor analysis โดยเลือกวิธีสกัดปัจจัยแบบ Principle Component Analysis (PCA) และหมุนแกนแบบตั้งฉากด้วยวิธี Orthogonal rotation แบบ Varimax

ทั้งนี้กำหนดน้ำหนักตัวประกอบของแต่ละตัวประกอบต้องมีค่าไอเกน(Eigen value) มากกว่า 1(สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2556: 358) และน้ำหนักตัวประกอบของแต่ละตัวบ่งชี้ไม่ต่ำกว่า .40 (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2556: 364)

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี